

Vsealpska nagrada za arhitekturo za trajnostno gradnjo in prenovu stavb

Konstruktivno: nagrada za arhitekturo postavlja v središče ekološke, ekonomske in socialne vidike trajnostne gradnje.

Vlada Kneževine Lihtenštajn je objavila natečajni razpis **Konstruktivno**, na katerem bo podelila nagrade za arhitekturo, ki temelji na trajnostni gradnji in prenovi stavb. Nagradni sklad znaša 50.000 evrov. Z natečajem želi lihtenštajnska vlada vzpostaviti most, ki bo presegal državne meje in povečal ozaveščenost graditeljev o odgovorni in trajnostni gradnji v celotnem alpskem življenjskem prostoru.

Zmagovalcem se obetajo tri nagrade v vrednosti 25.000, 15.000 in 10.000 evrov. Predložitev kandidatur je v prvem krogu natečaja zelo enostavna in jo je mogoče opraviti v najkrajšem času. Mednarodna žirija bo v drugem krogu izbrala najboljše projekte in njihove predstavnike povabila, da o njih predložijo natančnejše informacije. Večji del izbranih projektov bo predstavljen v posebni številki revije *Hochparterre*, švicarskemu časopisu za arhitekturo in oblikovanje. Pri razpisu natečaja gre predvsem za celovit pojem trajnostnega razvoja. Sem sodi seveda energijsko učinkovita gradnja, a tudi izbira okolju prijaznih gradbenih materialov, dobra dostopnost s sredstvi javnega potniškega prometa in drugi tovrstni vidiki. Ker obstaja prav na področju prenove starih stavb veliko možnosti izboljšav, je mogoče na natečaju poleg novogradenj kandidirati tudi s prenovljenimi stavbami. Kneževina Lihtenštajn se z razpisano arhitekturno nagrado **Konstruktivno** intenzivno zavzema za uresničevanje ciljev Alpske konvencije. Na Alpski konferenci, ki je leta 2009 potekala v francoskem Evianu, so pogodbenice sklenile, da bodo Alpe spremenile v zgledno regijo na področju preprečevanja toplogrednih plinov in prilagajanja nanje. Lihtenštajn to obveznost sedaj uresničuje tako, da je razpisal vsealpsko arhitekturno nagrado in začel izvajati konkretne ukrepe varčevanja z energijo, trajnostnega razvoja za varstvo prebivalstva, okolja in za varovanje naravnih virov ter preventivnega delovanja pri varstvu podnebja. Rok za oddajo se izteče 1. junija 2010. Na razpisanem natečaju lahko kandidirajo objekti, tj. novozgrajene ali prenovljene stavbe, ki ležijo znotraj območja veljavnosti Alpske konvencije in so bile dokončane v letih 2006–2010. Podrobneje o natečaju na www.constructive.li. Nagrade bodo podeljene na konferenci okoljskih ministrov in ministric alpskih držav marca 2011 v Sloveniji. Več informacij: <http://www.constructive.li> (sl/de/fr/it)

Vsebina

[Vsealpska nagrada za arhitekturo za trajnostno gradnjo in prenovu stavb](#)

[Poti, ki vodijo v srečno obdobje krčenja rasti](#)

[Letos bodo kresovi zagoreli za cvetoče travnike](#)

[Vodna energija proti varstvu voda](#)

[Posledice gospodarske krize za tovorni promet v Švici](#)

[Veliki sesalci in ujede se vračajo v Alpe](#)

[Južna Tirolska – korak bližje podnebnju prijazni deželi](#)

[Prizadevanja za tišino v gorah](#)

[Lesna biomasa iz piemontskih gozdov: WWF že sprožil znak za preplah](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Poti, ki vodijo v srečno obdobje krčenja rasti

Pogled v prihodnost? Alpski svet je pred številnimi izzivi.
[alpenaodru](#) (sl/de/fr/it)

Dokler se povečuje materialna blaginja, svet navidezno postaja vse boljši. Koliko pa blaginja stane, se ne sprašuje nihče – do trenutka, ko se sistem zruši. Pokušina za to je trenutna gospodarska in finančna kriza, v kateri so Alpe tako kot številni drugi poraženke, vendar pa bi kot celota lahko navsezadnje sodile k zmagovalcem, če se bodo le spopadle z nekaterimi izzivi. Moramo rasti načeloma odklanjati? Ali morda obstaja tudi kakovostna rast? Potrebujemo poglede na rast, ki se razlikujejo od regije do regije? Alpe na odru, tematska revija CIPRE, v najnovejši številki z naslovom Rast na vse kriplje in pretege? Alpe v iskanju sreče osvetljuje ozadje in posledice spirale rasti in nakazuje, kje so rešitve, bodisi za načrtovanje prostora, gospodarstvo ali politiko. Vsekakor velja naslednje: idealne poti do sreče ni, tudi za Alpe ne. Več informacij: Alpe na odru (št. 93): Rast na vse kriplje in pretege? Brezplačen izvod lahko naročite pri CIPRI International na international@cipra.org ali pa si ga presnamete v obliki PDF s <http://www.cipra.org/>

Letos bodo kresovi zagoreli za cvetoče travnike

Napočil je skrajni čas: alpski travniki so skorajda povsem izginili. Ogenj v Alpah bo zato letos opozoril na ogrožene tamkajšnje habitate številnih živali in rastlin.

Tudi letos bo kampanja Ogenj v Alpah konec drugega tedna v avgustu poslala jasno sporočilo: opozorilni kresovi bodo tokrat zagoreli pod geslom "Za varstvo gorskega cvetja" in tako prispevali k mednarodnemu letu biotske raznovrstnosti 2010. Pisani in cvetoči travniki, kot jih poznamo iz turističnih reklam, so v Švici v zadnjih šestih desetletjih skorajda povsem izginili. Dobrih 90 % dragocenih suhih travnikov je namreč podleglo intenzivni rabi tal in so danes zaraščeni z grmovjem. Suhi travniki in pašniki so najpomembnejši sestavni del narave alpskega prostora in predstavljajo življenjski prostor okoli polovice rastlinskih in živalskih vrst. Letošnje prižiganje alpskih kresov bo še eden od izrazov solidarnosti v prizadevanjih za ohranitev naravne in kulturne dediščine alpskega prostora – letos za cvetoče alpske travnike. Pri akciji prižiganja kresov lahko sodelujejo tudi vsi tisti, ki se želijo angažirati v okoljsko političnem smislu. Usklajevanje akcije na mednarodni ravni bo letos prevzela CIPRA Švica. Vir in vse druge informacije so na: <http://www.feuerindenalpen.com/> (de/it/en)

Vodna energija proti varstvu voda

Okoljsko krovno združenje (UWD) iz Avstrije je pred kratkim predstavilo doslej najboljše seznam projektov na področju vodne energije, ki so še v fazi načrtovanja oziroma se že izvajajo. Projekti se stalno aktualizirajo, evidentirajo in vpisujejo v karto, ki je dosegljiva na spletu. Gre za približno 147 projektov, od katerih se jih 47 že izvaja, preostalih 100 pa je v fazi načrtovanja. Teh sto se spet deli na 67 načrtovanih novogradenj in 33 rekonstrukcij. Velik del projektov naj bi realizirali na zavarovanih območjih in drugih v ekološkem pogledu dragocenih odsekih vodotokov. Izvedba projektov bo po prepričanju združenja prej pripomogla k uničenju dragocenih habitatov kot pa k v vsakem primeru nepotrebnemu povečanju proizvodnje vodne energije, saj naj ta ne bi pripomogla k zanesljivejši oskrbi z energijo, temveč naj bi energetskemu gospodarstvu le pomagala ustvariti še večje dobičke. To bi enostavno pomenilo izigravanje določb varstva voda tako evropske okvirne vodne direktive kot tudi nacionalnega načrta za gospodarjenje z vodami, ki so v javnem interesu. Kot so sporočili iz združenja, so se od objave seznama konec marca že pojavili novi projekti. Število projektov za gradnjo malih hidroelektrarn se povečuje predvsem v zveznih deželah Koroška in Štajerska. Sporočilo za medije in številne druge informacije so objavljeni na: <http://www.umweltdachverband.at/presse> (de).

Posledice gospodarske krize za tovorni promet v Švici

Upad obsega tranzitnega tovarnega prometa v Švici leta 2009 je posledica gospodarske krize, je sredi marca sporočilo švicarsko ministrstvo za okolje, promet in komunikacije (UVEK). Še posebno velik je bil upad rasti v železniškem prometu zaradi vrste prevažanega blaga in znižanih cen v cestnem transportu. Pri prevozu blaga po železnici je delež prevozov zaradi manjšega povpraševanja padel za 17,7 %. Pri težkem cestnem tovornem prometu pa je bilo nasprotno zaznati samo 7,4-odstotno zmanjšanje v primerjavi z letom pred tem. Cestni promet primarno zagotavlja prevoz dobrin za vsakdanjo rabo. Z 1,18 mio. voženj pa je švicarski cestni tovorni promet še zelo daleč od ambiciozno zastavljenega cilja: zmanjšati obseg na polovico, torej na slabih 650.000 voženj letno, in preusmeriti promet na železnico. Gospodarska kriza ne sme postati sredstvo, s katerim bi se slepili, da se pri obremenjevanju okolja z onesnaževali, ki jih povzroča tovorni promet, kljub njegovemu upadu, ni kaj dosti spremenilo. Viri in druge informacije na: <http://www.uvek.admin.ch/dokumentation/00474> (de/fr/it), <http://www.swissinfo.ch/eng/business/Economic> (de/en/fr) in <http://www.umweltruf.de/news/111> (de).

Veliki sesalci in ujede se vračajo v Alpe

Nekdaj iztrebljene vrste velikih sesalcev in ptic se vračajo v Alpe. Brkati ser, največji prebivalec Alp, ki zna leteti, je marca dobil naraščaj, ki se je izvalil v naravnem okolju, in sicer na območju Narodnega parka Visoke Ture v Avstriji. Poleg Švice, Francije in Italije je sedaj tudi Avstriji uspela ponovna naselitev ujede, ki je bila še pred 25 leti iztrebljena povsod v Alpah. Kot poročajo zgornjebavarski mediji, je vse do Bavarske ponovno prodril volk, potem ko na tem območju štiri leta ni bilo več mogoče dokazati njegove prisotnosti. Genetske analize so pokazale, da žival sodi k alpski populaciji in izvira iz Švice. Po dolgoletnih pripravah naj bi se sedaj v francoski naravni park Chartreuse vrnil tudi alpski kozorog. Spomladi letos ali prihodnje leto bodo v naravo izpustili nekaj osebkov te vrste, ki naj bi bili dolgoročno sposobni ohraniti lastno populacijo. Viri in druge informacije o programih ponovne naselitve na <http://www.ovb-online.de/nachrichten/bayern> (de), <http://www.hohetauern.at/de/aktuellespresse> (de) in http://www.wild.uzh.ch/bg/index_e.htm (de/en/fr/it), <http://www.actu-environnement.com/ae/news> (fr) in <http://www.parc-chartreuse.net> (fr).

Južna Tirolska – korak bližje podnebnju prijazni deželi

V Bolzanu/I se je s 1. marcem 2010 začelo novo obdobje radikalnih sprememb na področju energije, saj so začela veljati nova merila za zagotavljanje finančnih podpor. Osrednji namen novega sistema je doseči preudarno rabo energije, večjo energijsko učinkovitost in večja uporabo obnovljivih virov energije. Južna Tirolska je uspehe dosegala že s starim subvencijskim sistemom, a ji nov sistem omogoča tudi kakovostni napredek, saj bodo na njegovi podlagi lahko uresničevali celosten pristop. Energijska učinkovitost je na prvem mestu in to pred obnovljivimi viri energije: to npr. pri hiši pomeni najprej izolacijo, šele potem sistem ogrevanja. S tem so bili za prihodnji razvoj zastavljeni visoko zastavljeni cilji, saj naj bi se fond starih stanovanjskih objektov v novem sistemu uvrstil v kategorijo Standard C, novozgrajene stavbe pa v kategorijo Standard A. Z novimi načini pridobivanja energije je Južna Tirolska v primerjavi z drugimi deželami na prvem mestu in se z velikimi koraki približuje nazivu Južna Tirolska – podnebnju prijazna dežela. Vir: <http://www.provinz.bz.it/wasser-energie/service> (de/it)

Prizadevanja za tišino v gorah

Ljubitelji narave so marca izrazili zahtevo, da območje ledenika Etendard v gorskem masivu Grandes Rousses v francoskih Alpah postane območje tišine. Prepričani so, da preletavanje hrupnih helikopterjev s smučarji ne bi smelo biti dovoljeno povsod oziroma bi moralo biti prepovedano. CIPRA Francija, ki sodeluje pri organizaciji pobude, že uresničuje rezultate decembrske razprave o etičnem ravnanju v helikopterskem smučanju kot trendovski športni panogi. V Franciji pristajanje helikopterjev s smučarji na vrhu strmin sicer ni dovoljeno, lahko pa se smučarji s helikopterji vračajo v dolino. V Avstriji je helikoptersko smučanje dovoljeno le na dveh območjih v deželi Vorarlberg. V švicarskem visokogorju so v ta namen določili 42 mest, kjer je omogočeno pristajanje, polovica jih leži na zaščitenih območjih. Kot menijo v Mountain Wilderness in švicarskem prometnem klubu (VCS), naj bi v Švici letno registrirali okoli 15.000 helikopterskih letov s smučarji. Okoljevarstvene organizacije Mountain Wilderness, VCS, Pro Natura in WWF so zato švicarski vladi prve aprilske dni poslale peticijo s podpisi okoli 14.000 ljudi, v kateri zahtevajo prepoved novih pristajalnih mest na zaščitenih območjih v visokogorju in pregled obstoječih pristajalnih mest. Vir in več informacij: CIPRA Francija, <http://www.mountainwilderness.ch/projekte> (de/fr)

Lesna biomasa iz piemontskih gozdov: WWF že sprožil znak za preplah

Italijanska dežela Piemont je pred kratkim sprejela uredbo o izvajanju zakona o gozdovih iz leta 2009, ki bo začel veljati 1. septembra 2010. Novi zakon spodbuja energetska izraba gozdov: tako naj bi 20 odstotkov potreb po energiji pokrivali obnovljivi viri energije, kar bi ustvarilo veliko spodbudo za povečano izkoriščanje lesne biomase za proizvodnjo energije. Okoljevarstvene organizacije WWF, Legambiente in Pro Natura so o novem predpisu izrekle zelo kritično mnenje, saj so prepričane, da bo povečana raba lesa ogrozila druge pomembne gozdne funkcije. V zvezi s tem so tudi opozorile na varstvo pred naravnimi nesrečami ter varstvo pokrajine in biotsko raznovrstnost. Predstavniki WWF ocenjuje, da bo zaradi nove uredbe piemontskim gozdom letno odvzeto 2,2 mio. m³ lesa. Posledično bodo nove gozdne poti omogočile večje odpiranje gozdov, ogroženi bodo biotska raznovrstnost ter obnavljanje in razvoj gozdov. Okoljske organizacije so tudi poudarile, da je uporaba lesne biomase za proizvodnjo energije smiselna le, če je sprejemljiva za naravo in pokrajino in če ne povzroča izkoriščanja naravnih virov. Nadaljnje informacije na: <http://www.wwf.it/UserFiles/File/AltriSitiWWF> (it), <http://www.regione.piemonte.it/montagna/foreste> (it)

O tem in onem

Načelo "onesnaževalec plača" po novem tudi za slovenske voznike

Slovenija je naredila prvi korak na področju zmanjševanja emisij iz osebne prometa. 1. marca 2010 je začel veljati nov zakon o davku na motorna vozila, ki bo nakup novih avtomobilov obdavčil glede na to, koliko onesnažujejo: progresivna davčna lestvica predvideva najnižjo obdavčitev za vozila z najnižjimi izpusti CO₂ in najvišjo obdavčitev za vozila z najvišjimi izpusti. Nov zakon ločuje tudi med navadnimi in dizelskimi vozili, kjer so dizelska vozila zaradi negativnega vpliva izpustov prašnih delcev in NO_x na okolje in zdravje ljudi bolj obdavčena. Za Slovenijo je poleg tega nujna vzpostavitev učinkovitega, funkcionalnega in avtomobilu konkurenčnega javnega potniškega prometa (JPP). Za to si med drugim prizadeva tudi Focus, društvo za sonaraven razvoj, ki je ustanovilo Facebook stran "Pakajoč na avtobus", kjer lahko oddate predloge, izkušnje in težave, ki jih imate z JPP ter zahtevate njegovo izboljšanje. Učinkovit JPP je v ranljivem slovenskem alpskem svetu še posebej pomemben, saj se večina potovanja v gore danes opravi z osebnim avtomobilom. Vir: CIPRA Slovenija, več informacij o strani Pakajoč na avtobus: <http://www.focus.si/index.php?node=25&id=842>

Okoljska nagrada za Barbaro Ehringhaus

Za svoja prizadevanja v mednarodnem varstvu pogorja Mont Blanc je Švicarka Barbara Ehringhaus marca prejela mednarodno okoljsko nagrado Terre de Femmes 2010 in istoimensko švicarsko okoljsko nagrado, s katero fundacija Yves Rocher izkaže čast posameznici, ki so se v svoji skrbi za okolje še posebno izkazale. Ehringhausova že vrsto let deluje za organizacijo proMONT-BLANC aktiv, ki se bori za uvrstitev montblanškega pogorja na seznam Unescove svetovne dediščine. Žirija je izbirala med 15 projekti s celega sveta, s podelitvijo nagrade Ehringhausovi pa je izkazala veliko priznanje tako za dogajanje pred vrati lastnega doma kot tudi za pomen, ki ga ima na mednarodni ravni. Vir in nadaljnje informacije na: <http://www.yves-rocher-fondation.org/de/de> (de/fr) in http://www.pro-mont-blanc.org/index_en.php (de/en/fr/it)

Italija: projekt vzpostavljanja nizkoogljičnih alpskih občin

25. in 26. marca je v Romenu v pokrajini Trento/I potekala mednarodna delavnica z naslovom Nizkoogljične alpske občine. Namen istoimenskega projekta je bil v sodelovanju z različnimi projektnimi partnerji do leta 2012 izoblikovati model vrednotenja za občine, na osnovi katerega bo ocenjeno uresničevanje trajnostnih načel na lokalni ravni s posebnim ozirom na strategijo varstva podnebja. Prvega dne je bila na programu predstavitev projektov in pobud za varstvo podnebja, naslednjega dne pa sta delovni skupini obravnavali različne vidike omenjene teme. Udeleženci so lahko sodelovali v razpravi. Poročila o dogodku so objavljena na spletnih straneh CIPRE v rubriki <http://www.cipra.org/it/CIPRA/cipra-italia> (it/en). Vir: <http://www.ambientetrentino.it> (it)

Navkreber s sončno energijo

Vas Tenna v dolini Safiental v švicarskem kantonu Graubünden mislijo povsem resno z idejo o svetovni premieri. Kot je marca letos odločila skupnost Skilift Tenna, bodo zastarelo žičnico nadomestili s prvo smučarsko žičnico na sončno energijo. Vzдолž smučišča bo postavljena vlečnica – sidro z električnim motorjem, prek vlečnih vrvi bodo nameščeni premični sočni paneli, zato se bodo lahko prilagajali smeri sončnega obsevanja. Istočasno bo mogoče panele dvigniti, tako da bo zasnežilo le tla pod njimi, ne pa tudi njih samih. Otvoritev žičnice na sončno energijo je predvidena v letošnji sezoni 2010/11. Žičnica na sončno energijo bo obratovala pozimi in poleti in bo letno proizvedla okoli 90.000 kWh, od česar bo 22.000 kWh porabila za obratovanje žičnice, presežek proizvedene energije pa bo namenjen prodaji. Vir in več informacij: Südostschweiz, 15. marec 2010, <http://www.skilift-tenna.ch/>

Prireditve

Delavnica/seminar: **The ecological network Natura 2000 and climate change.**

3.5.2010 – 7.5.2010. Insel Vilm/D. Jezik: en. Organizira: Bundesamt für Naturschutz (BfN), Konstantinstr. 110, DE-53179 Bonn, Deutschland.

Informacije: [www.bfn.de/0603_kalender.html?&no_cache=1&tx_blitzcalendar_pi1\[qlist\]=2&tx_blitzcalendar_pi1\[uid\]=13&tx_blitzcalendar_pi1\[cmd\]=single](http://www.bfn.de/0603_kalender.html?&no_cache=1&tx_blitzcalendar_pi1[qlist]=2&tx_blitzcalendar_pi1[uid]=13&tx_blitzcalendar_pi1[cmd]=single).

Delavnica/seminar: **Coping with Climate Change - Transnational Action in the Alps.** 4.5.2010 – 5.5.2010. Interlaken/CH. Jezik: en. Organizira: Alpine Space Programme, München/D.

Informacije: [www.alpine-space.eu/information-center/event-calendar/?tx_skcalendar_pi1\[offset\]=1272924000&tx_skcalendar_pi1\[view\]=detail&tx_skcalendar_pi1\[uid\]=165](http://www.alpine-space.eu/information-center/event-calendar/?tx_skcalendar_pi1[offset]=1272924000&tx_skcalendar_pi1[view]=detail&tx_skcalendar_pi1[uid]=165).

Nadaljnje izobra: **Climatic Change and Impacts on Natural and Protected Areas.**

30.8.2010 – 3.9.2010. L'Aquila/I. Jezik: en. Organizira: International Summer School on Atmospheric and Oceanic Sciences 2010.

Informacije: cetemps.aquila.infn.it/issaos/.

Konferenca/kongres: **2010 IENE International Conference on Ecology and**

Transportation. 27.9.2010 – 1.10.2010. Velence/HU. Jezik: en. Organizira: IENE Infra Eco Network Europe, Institute of Nature Conservation, Kliniekstraat 25, BE-1070 Brussels, Belgien.

Informacije: www.cbm.slu.se/iene/conf2010/conf2010.php.

Konferenca/kongres: **Annual EUROPARC Conference 2010 .** 29.9.2010 – 2.10.2010.

Abruzzo, Lazio and Molise/I. Jezik: en. Organizira: EUROPARC Federation, Grafenau/D.

Informacije: www.europarc.org/conference-2010/.

Saj ni res, pa je!

... Kar je življenjskega pomena za gorsko turo, je lahko smrtno nevarno pri potovanju z vlakom. Tako so vsaj prepričani v britanskem podjetju Eurostar, ki je potnikom pred kratkim prepovedala, da imajo med vožnjo pri sebi posamezne kose alpinistične opreme, npr. cepine za led ali dereze. Njihova utemeljitev: tako početje je prenevarno, kajti predmeti se lahko zlorabijo za izvrševanje nasilnih dejanj. "Otoški" alpinisti bodo tako morali v prihodnje svoje "orožje" dobro zapakirati in ga oddati kakšno uro pred odhodom vlaka, ja, pa še seči v žep, saj tovrstna storitev vendarle nekaj stane. Alpinisti pa niso edini potniki, ki jih v podjetju s svojimi ukrepi odvrčajo, da bi se sopotnikov lotili v "maniri prvinekega nagona". Tu so še otroci in taborniki, za katere novi predpisi prav tako veljajo. Vodne pištole, oprema za taborjenje in podobno morajo odslej potovati posebej. Za planince torej to pomeni, da bodo morali pri naslednjem plezalnem podvigu enostavno računati dovolj časa za potovanje cepina in ostale opreme, pa bo tudi potovanje z vlakom potekalo brez težav Vir: www.ukclimbing.com/news/item.php?id=52717 (en)